

2867

EL NO NACIONALISME DEL DOCTOR MORA

L'article "¿Nacionalismo?", publicat pel Senador i Conseller Manuel Mora en el "Diario de Mallorca" del 24 d'agost, semblava capaç de provocar una allau d'intervencions polèmiques de gran magnitud. No mancaren anuncis de "malestar en el PSOE", d'una ofensiva dels nacionalistes del PSI contra el PSOE, i de participació massiva de l'esquerra en l'anomenada "polèmica sobre el nacionalisme".

No a succeït res d'això. Un article signat Antoni Oliver (molt desafortunat en la forma, i que segurament per això ha meregut un rebuig generalitzat), i un altre molt asseminat d'En Sebastià Serra (PSI) que només fa referència als immigrants castellans, ha estat tota la reacció pública que s'ha produït. I això em sembla molt encoratjador: demostra que la nostra "classe política" sap jutjar objectivament i despassionadament els fets que es produeixen i actuar en conseqüència, sense deixar-se influir per "rumors" i comentaris més o menys malintencionats.

Però el senyor Mora és Senador i Conseller, i entre nosaltres hi ha més gent que pensa en el refrany castellà "quien calla otorga" que en el nostre "qui calla ho diu tot". Es ben possible, per tant, que entre el públic desinformat hi hagi gent que pensi que, ja que ell ho diu, allò que diu deu ésser ver, posat que ningú li fa el contrari. Per això m'ha semblat oportú exposar una sèrie de consideracions d'una lògica elementalíssima que, si han passat per alt al senyor Mora, també hi poden passar a una part dels seus lectors.

Conati que no em guia cap afany polèmic, i que

no discutec tampoc el dret —i potser fins i tot el deure— del senyor Mora a donar publicitat al seu pensament: és molt just que els electors sapiguem exactament com pensa un polític que han votat —o que no han votat—, sobretot de cara a unes noves eleccions. Però com que consider que s'equivoca de dalt a baix, crec que li ho he de dir, per si considera convenient tenir en compte uns punts de vista diferents dels seus, a l'hora de prendre posicions. Vetafi, doncs, unes quantes observacions:

1. En primer lloc, em sembla totalment errònia l'afirmació inicial: "Es obvio que... se abate sobre los habitantes de las Islas Baleares un virulento brote de nacionalismo". Jo li demanaria que llegís tota la "literatura" que s'ha produït aquest estiu sobre el tema, i em digui si allò que hem patit no és precisament "un virulento brote de antinacionalismo"; hi trobarà una llarga llista d'articles de gent de dreta que, manifestant-se partidària apassionada d'un autonomisme que no té res a veure amb el "regionalismo bien entendido" —però que fins que m'hagin explicat clarament en què consisteix la diferència hauré de considerar coincidents— ataquen descaradament el nacionalisme amb el fantasma d'un separatisme "possible a curt o a llarg termini"; i en canvi els qui s'han declarat nacionalistes —des d'En Miquel Duran i el comitè executiu de la UCD Balear fins als "nacionalistes radicals"— s'han mostrat oberts, conciliadors i han reclamat l'acció conjunta que el nostre poble necessita per a recobrar la seva personalitat, per damunt de qualsevol divergència o partidisme.

2. La definició de Hans Kohn, per si sola, em sembla insuficient per a determinar la posició d'un Senador respecte a un tema tan important com el nacionalisme; estic segura que molts de companys de partit del senyor Mora li poden proporcionar bibliografia abundant sobre la matèria, que li permetrà fer-se una idea més ampla del tema. De totes maneres, el convid a repassar aquesta definició ("el nacionalismo es un estado de ánimo en el cual el individuo siente que debe su lealtad suprema al Estado nacional") i a dir-nos després, amb el cor damunt la mà, a què correspon millor aquesta definició: als nacionalistes il·lencs o catalans, o als nacionalistes de la "Espanya una", que sovint consideren un crim de "lesa patria" el fet de reclamar la supervivència de

les cultures no castellanes d'Espanya?

3. De la mateixa manera, hauria de considerar que el nacionalisme que ha estat nefast —i que ell diu que com a socialista no pot oblidar— és el nacionalisme de la "Espanya una", que si no ha arribat a matar les altres cultures d'Espanya ha estat ben bé perquè no ha pogut, tot i haver-s'hi esforçat durant segles. El nostre nacionalisme és el dels oprimits, i aquest no pot ésser mai incompatible amb el socialisme.

4. Es ver que Espanya existeix com a unió de pobles des de fa devers cinc-cents anys; però només des del Decret de Nova Planta existeix el nacionalisme espanyol genocida. Els nacionalistes de l'Espanya d'avui no pretenen tornar a les tribus ibèriques ni als "regnes de Taifas", com sovint es diu amb mala fe; sinó a l'Espanya d'abans del nacionalisme unitari imposat "en nom del dret de conquesta". No crec que cap demòcrata del món pugui negar que tenim raó. En tot cas, el Ministre Clavero va dir ben clar que el Consell General Interinsular era la devolució d'uns drets i unes institucions dels quals havem estat injustament desposseïts, i va ressaltar el fet que la devolució era feta per un Rei de la mateixa dinastia que el qui ens va desposseir. Els nacionalistes volem que el nostre poble recobri dins el concert dels pobles d'Espanya el paper que hi tingué durant segles i que injustament li fou pres. I no admetrem que ningú, en nom d'una falsa idea d'Espanya, ens hi posi traves.

5. Es ver que "en determinadas regiones de España" hi pot sorgir o guanyar punts el separatisme. Però això és degut a l'opressió dels seus drets, que han patit llargament i amb violència. La manera d'evitar-ho, no és fer dir a la Constitució que "son regiones, y no nacionalidades", sinó reconèixer la seva nacionalitat i donar-los la possibilitat de desenvolupar-la en llibertat sense deixar de formar part d'Espanya. Perquè les nacionalitats existeixen, tant si la Constitució les reconeix com si no: en contra del que sembla dir el senyor Mora, no és que la voluntat d'un poble creï la nacionalitat, sinó que el poble que és madur "reconexi l'existència de la seva nacionalitat" i la reclama, i si és necessari lluita per ella; el poble basc que tenia consciència de la seva nacionalitat va lluitar per ella durant tota l'etapa del franquisme i va ésser durament reprimit:

per això ara li és difícil retrobar la pau; aquí no vàrem ésser reprimits perquè la gent que tenia consciència de la pròpia personalitat col·lectiva "cabria dins un tramvia", com deia l'inoblidable Bernat Vidal i Tomàs; però la nostra nacionalitat existeix, és reconeguda per un nombre creixent d'individus, i a mesura que el poble maduri, el reconeixement serà general. I si no intentem ofegar-la en nom d'Espanya, es desenvoluparà harmoniosament dins Espanya sense problemes.

6. Quant als immigrants, m'adherec a les manifestacions d'En Sebastià Serra. Vull fer constar només que quan parlem d'INTEGRACIÓ dels immigrants no ens referim a la seva ASSIMILACIÓ. Els qui tenim consciència que podrem viure cinquanta anys en terres castellanes sense deixar d'ésser il·lencs de soca-arrel, no pretendrem mai que un castellà abandoni la seva cultura per a adoptar la nostra.

Això no vol dir que no s'hagi d'exigir, a qui vol ocupar un lloc de treball públic entre nosaltres, que entengui la nostra llengua: no es tracta de limitar el seu dret de residència, sinó d'adaptar les seves capacitats a les necessitats del lloc de treball: un oficinista que no sapiga llengües estrangeres no serà acceptat a cap agència de turisme, ni d'aquí ni de Madrid; és natural que qui vol treballar a Mallorca hagi de saber català, sense que això suposi cap discriminació ni cap limitació de la seva llibertat.

7. Si l'ensenyament del castellà és obligatori a tota Espanya, no és —o no hauria d'ésser— per cap "trágala" als ciutadans no castellans, sinó per assegurar-se que tots ells tendran ocasió d'adquirir uns coneixements lingüístics que els són necessaris. De la mateixa manera, l'ensenyament de les llengües no castellanes ha d'ésser obligatori en els seus territoris. Perquè en aquests territoris la llengua "natural" és la seva, i com digué Rafael Gil Mendoza en el seu article del 16 d'agost, "CADA PUEBLO TIENE EL DERECHO Y EL DEBER DE CONSERVAR Y ACRECENTAR EL LEGADO CULTURAL Y LINGÜISTICO QUE LE ES PROPIO". De manera que tenim el dret i el deure de conservar i augmentar el nostre patrimoni lingüístic, i per a això és necessari —és el nostre DEURE— que l'usem sempre a la nostra terra; si l'arraconem per "cortesía" amb un castellà que no ens entén —sobretot en un acte públic—, no complim el nostre deure. Però natural-

ment no podem discriminar els castellans privant-los d'entendre la nostra llengua: els poders públics tenen l'OBLIGACIÓ de procurar aquest ensenyament a tots els seus ciutadans; si quelcú no el vol aprendre, serà ell qui es discrimina i no tindrà cap dret a reclamar respecte al seu capritx, que serà un menyspreu declarat a la llengua del seu país d'adopció.

Consti que amb això no vull dir que ara hágim de començar a parlar català en tota ocasió de manera intransigent, prescindint de la gent que no ens entén i que no ha tingut ocasió d'aprendre la nostra llengua. Comprenc que el període d'adaptació a la normalitat s'ha de fer amb molt de tacte, cuidant de no imposar el català per la força (però també de fer comprendre als castellans el nostre dret a l'ús de la nostra llengua, a fi que la nostra concessió sigui reconeguda com a tal, i no com a eliminació de la "llengua baixa" en honor de la "llengua alta", com tants creuen ara). El que no comprenc, és que ningú —i menys si és socialista— s'oposi a l'ensenyament obligatori del català als infants castellans de les Illes. Ni tampoc que ningú pugui defensar l'ensenyament en castellà per als infants mallorquins, amb l'excusa d'una millor comunicació "entre todos los españoles". Per a poder comunicar bé en castellà amb tots els espanyols, basta aprendre bé el castellà, i això es pot aconseguir millor fent un ensenyament en català acompanyat d'ensenyament del castellà, que amb l'actual sistema antinatural d'ensenyar els infants en castellà com si aquesta fos la seva llengua materna. I si no ho creuen, que ens donin ocasió de demostrar-ho, i a la vista dels resultats ja en tornarem parlar.

8. Em sembla encertada la proposta del senyor Mora de "utilitzar la cabeza y no el corazón para buscar las formas políticas más adecuadas para una pacífica y feliz convivencia". Però "la cabeza y el corazón" no tenen per què propugnar solucions antagòniques. En tot cas, li demanaria que analitzi "amb el cap i no amb el cor" les consideracions que precedeixen i em digui si no són dignes de tenir en compte de cara a una pacífica i feliç convivència dins la qual, sense discriminar ningú, els il·lencs puguem practicar el nostre dret i el nostre deure de "conservar i augmentar el nostre llegat cultural i lingüístic".

AINA MOLL

ESCUELA NAUTICA DEPORTIVA
BOTON DE ANCLA
 CURSOS CONTINUADOS PATRONES ENBARCACIONES
 INFORMAR: TEL. 22 24 29 (tardes de 16 a 21 h.)
 C/ BOLSERIA - 7 - 1.º PALMA

JBL
 James B. Lansing Sound, Inc.

SHURE
 We sound better

MARANTZ
 We sound better

ALTEC
 ANTI-FIREE

JVC

Sansui

AKAI

REVOX

Garrard

PIONEER

KENWOOD

Lenco

VISTA
 VISTA ALTO ELECTRONICA S.A.

EMPIRE

ALTA FIDELIDAD

1.968-1978
 DECIMO ANIVERSARIO
 Gracias a estos DIEZ AÑOS de experiencia podemos ofrecer:

Las mejores marcas a su justo precio

Forma de pago aplazado, sin entrada sin letras ni cobradores

Servicio técnico post-venta con garantía hasta cinco años.

Visite nuestra Sala Auditorio y compare precios (rebajados del 10 al 30 por 100) de distintas marcas y modelos.

Musical Via Roma
 Via Roma.7 Telef 22 28 26